

leren
na school

leren na school

Ook als je al van school af bent, zijn er mogelijkheden om van alles bij te leren: koken, talen, archeologie, informatica, filosofie, tuinplanten, woningrenovatie, automechanica, bloemschikken enz. Je moet al 'rare' plannen hebben, wil je in de omgeving geen cursus vinden die aan jouw wensen beantwoordt.

Thuis studeren

Via het afstandsonderwijs of Begeleid Individueel Studeren (= BIS) kan je thuis allerlei zaken leren in je eigen tempo. Je studeert een aantal lessen over een zelfgekozen onderwerp, je maakt taken en je stuurt die op. Je krijgt de gecorrigeerde taken en de volgende bundel toegestuurd. De prijs voor het lesmateriaal en de begeleiding is afhankelijk van het aantal lespakketten van de cursus. Elk lespakket kost 5 euro. Daarnaast moet je de postzegels betalen om je taken op te sturen. Als je zo'n BIS-cursus volgt als voorbereiding op het examen van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap (zie verder) kan je achteraf het geld voor de lespakketten terugkrijgen.

Toelatingsvoorwaarden voor BIS-cursussen zijn er niet. Er zijn zes studiegebieden: wiskunde, talen, computer en informatietechnologie, handel, bedrijf en administratie, wetenschappen en techniek. De cursussen hebben verschillende niveaus (van lager secundair tot universitair onderwijs). Er is geen vaste begin- of einddatum. Je start wanneer het jou past. Je kan de cursus ook tijdelijk onderbreken.

Als je zo'n cursus helemaal hebt afgewerkt, krijg je geen diploma, maar wel een attest dat je de cursus hebt gevolgd. Als je nog geen diploma hebt van het middelbaar onderwijs, dan zijn deze cursussen zeker nuttig om je voor te bereiden op het examen

van de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap. Als je slaagt, dan krijg je een diploma dat precies evenveel waard is als een diploma van een gewone school.

Leren lezen en schrijven of 'basiseducatie'

Als je moeite hebt met lezen, schrijven en rekenen of als je beter je plan wil trekken in de maatschappij, zijn er de centra voor basiseducatie. Ze hebben een gevarieerd aanbod:

- taal cursus Nederlands: je leert beter lezen en schrijven
- taal cursus Nederlands voor anderstaligen: je leert Nederlands verstaan en spreken voor op het werk, in de winkel, bij de post, bij de belastingen, met de buurvrouw enz.
- cursus rekenen: je leert optellen, aftrekken, breuken en procenten en belangrijke toepassingen zoals rekenen met geld, maten en gewichten, de klok lezen enz.
- cursus sociale vaardigheden: je doet basiskennis op over wonen, gezondheid, media, relaties, vrije tijd, beslissingen nemen, je leven organiseren en plannen maken
- voorbereiding op het rijbewijs

Het gaat om gratis cursussen van verschillende niveaus, overdag en 's avonds. Je kan er op meerdere momenten per jaar mee beginnen. Je kan gebruik maken van 'betaald educatief verlof' (zie verder). Zie ook aparte folder: 'Basiseducatie'.

Tweedekansonderwijs

Als je minstens 18 jaar bent en geen diploma hebt van het secundair onderwijs kan je Tweedekansonderwijs volgen. Tweedekansonderwijs is een goede voorbereiding op de examens van de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap. Met

leren na school

die examens kan je een diploma secundair onderwijs halen. Wie niet geïnteresseerd is in een diploma kan gewoon één of meerdere vakken volgen. Je verwerft een bredere kijk op de maatschappij. Om toegelaten te worden tot de cursussen lager secundair onderwijs (tweede graad) moet je kunnen lezen en schrijven. Om toegelaten te worden tot de cursussen hoger secundair onderwijs (derde graad) moet je een diploma lager secundair onderwijs (algemeen vormend of technisch of tweede graad secundair onderwijs) hebben of slagen voor een test. De lessen worden overdag en 's avonds gegeven.

Avondonderwijs of Onderwijs voor Sociale Promotie

Er zijn meer dan honderdtwintig scholen voor avondonderwijs (officiële naam: Onderwijs voor Sociale Promotie). Er is dus zeker ook een school in jouw buurt. Je kan avondonderwijs volgen om een diploma te halen, om je te vervolmaken in je vak of voor je persoonlijke ontplooiing. Je kan een 'klassieke' opleiding volgen: één of meerdere leerjaren met lessen gespreid over 40 weken in de periode van september tot juni. Je kan ook een modulaire opleiding volgen: je neemt alleen deel aan de onderdelen die je zelf kiest. De cursussen starten op 1 september of soms ook later in het schooljaar. Het aanbod is zeer divers.

Om toegelaten te worden tot de cursussen voor het secundaire niveau, moet je 18 zijn of in orde zijn met de voltijdse leerplicht (je bent minstens 16 jaar of je bent 15 en je hebt de eerste twee jaar van het voltijds secundair onderwijs gevolgd). Soms is een bepaalde vooropleiding nodig. Om toegelaten te worden tot de cursussen voor het hoger onderwijs moet je een diploma hebben van het secundair onderwijs, van een hogere secundaire technische leergang, een brevet van het aanvullend secundair

leren na school

beroepsopleiding of een diploma van het voltijds hoger onderwijs. Heb je dat niet, dan moet je 21 jaar zijn en slagen in een toelatingsproef.

Er wordt een beperkt inschrijvingsgeld gevraagd, afhankelijk van het aantal lesuren (0,38 euro tot 0,76 euro per uur). Binnen die grenzen bepalen scholen zelf de bedragen. Voor sommige groepen (leefloontrekkers, werklozen enz.) is de opleiding gratis.

De diploma's van het avondonderwijs zijn niet helemaal gelijk aan die van het dagonderwijs, maar heel wat bedrijven en openbare diensten aanvaarden ze wel. Informatie krijg je bij de scholen of op de website van het Onderwijs voor Sociale Promotie.

VDAB

Wie ingeschreven is als werkzoekende kan een gratis beroepsopleiding volgen bij de VDAB, met behoud van zijn uitkering. Als je al een jaar werk zoekt of als je moet rondkomen van een leefloon, krijg je een extra uitkering van 1 euro per lesuur.

De opleidingen worden ingericht door of in samenwerking met de beroepsopleidingscentra van de VDAB. Soms duren ze enkele dagen, soms enkele weken. Er zijn verschillende soorten opleidingen, van basiscursussen tot gespecialiseerde opleidingen. Voor die laatste moet je soms een proef afleggen. Er zijn ook opleidingen voor mensen met een job. Doorgaans moet je dan wel betalen, maar het aanbod is interessant genoeg om daarmee je kansen op interessante jobs te vergroten.

Vorming Plus

Er zijn 13 vormingplus-centra in Vlaanderen (vroeger Volkshogeschole). Het aanbod is heel gevarieerd en niet

leren na school

beroepsgericht. De cursussen willen vooral de zelfontplooiing bevorderen. Men spreekt van 'levensbreed leren'. Niet in functie van je beroep en niet als rechtstreeks vervolg op je schoolopleiding. Wel nuttig voor het dagelijks leven en om actief te participeren aan de maatschappij. Vormingplus wil zeker niet alleen ervaren cursisten of goed opgeleide deelnemers bereiken. Mensen die het moeilijk hebben (sociaal, financieel enz.) of die het niet gewoon zijn om cursussen te volgen, zijn zeker ook welkom.

Deeltijds kunstonderwijs

In totaal zijn er meer dan 150 academies. Er zijn academies voor beeldende kunst (de 'tekenacademies') en academies voor muziek, woord en dans (de 'muziekacademies'). Je kan zo'n opleiding volgen met het oog op je persoonlijke artistieke ontplooiing of ook wel om professionele redenen. De lessen van het deeltijds kunstonderwijs lopen van september tot juni. Iedereen is welkom. Je hoeft geen voorkennis te hebben of een toelatingsproef te doen. Per studierichting en per schooljaar betaal je 166 euro inschrijvingsgeld vanaf 18 jaar. Werklozen, leefloontrekkers, personen met een handicap enz hebben recht op het verminderd tarief van 96 euro. Jongeren betalen 51 euro, behalve als meerdere leden van één gezin les volgen. Dan kost het 33 euro.

In de opleiding Beeldende Kunst kan je kiezen voor beeldhouwen, architectuur, textiel of digitale beelden (33 opties!). In de studierichting Muziek kan je kiezen voor een algemene muzikale vorming, muziekcultuur, muziektheorie, een instrument, jazz, lichte muziek, samenspel, zang enz. In de studierichting Woordkunst kan je kiezen voor toneel, voordracht, welsprekendheid en literaire creatie (60 opties!). In de opleiding Dans heb je de keuze tussen artistieke bewegingsleer, hedendaagse dans, klassieke dans of theorie van

de dans. Je kan een programmabrochure vragen bij een academie in jouw buurt. Niet elke academie biedt alle opleidingen. Sommige opleidingen hebben een aangepast programma voor volwassenen.

Betaald educatief verlof

Als je een voltijdse job hebt en toch één en ander wil bijleren, kan je misschien 'betaald educatief verlof' krijgen. Wat is betaald educatief verlof? Je volgt een cursus en vervolgens mag je een aantal uren afwezig zijn op het werk terwijl je loon doorbetaald wordt. Soms kunnen ook deeltijdse werknemers hiervan gebruik maken. Leeftijd of nationaliteit doen niet ter zake (zie Dienst Betaald Educatief Verlof van het Federaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid).

Opleidingscheques

Alle werknemers die in Vlaanderen of in het Brussel Gewest wonen, kunnen gebruik maken van de opleidingscheques van de Vlaamse overheid. Met de cheques kan je erkende opleidingen betalen. Je kan de cheques enkel gebruiken voor het inschrijvingsgeld, het cursusmateriaal en de examens. Als je met opleidingscheques betaalt, past de Vlaamse overheid de helft bij. Per kalenderjaar kan je maximum voor 250 euro opleidingscheques gebruiken. Na de opleiding krijg je een attest.

Adressen, folders en websites

www.bisonline.be

Informatie over 'Begeleid Individueel Studeren': programma's, werkwijze, voorwaarden enz.

www.basiseducatie.be

Informatie over de centra basiseducatie en hun programma's.

leren na school

www.tweedekansonderwijs.be

Informatie over de centra Tweedekansonderwijs en hun programma's.

www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/osp

Informatie over de opleidingen avondonderwijs of onderwijs voor sociale promotie en hun programma's.

www.vdab.be

Informatie over de beroepsopleidingen van de VDAB en hun programma's.

www.vormingplus.be

Informatie over de 13 vormingplus-centra en hun programma's.

www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/dko

Informatie over de academies deeltijds kunstonderwijs en hun programma's.

www.wordwatjewil.be

Informatie over de opleidingen van het avondonderwijs of onderwijs voor sociale promotie, VDAB, basiseducatie, sociaal-cultureel werk en private opleidingsprojecten.

Folder: Word wat je wil (bestellen via <http://publicaties.vlaanderen.be>. Kies 'Onderwijs en vorming').

www.prettiggeleerd.be

Overzicht van de sociaal-culturele activiteitenkalender, waaronder een aantal vormingsinitiatieven.

Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid

Dienst Betaald Educatief Verlof - 02/233.47.09

wea@meta.fgov.be en www.meta.fgov.be

Informatie over de reglementering Betaald Educatief verlof.

<http://opleidingscheques.vlaanderen.be>

Informatie over opleidingscheques.

Vaak is er ook een lokale activiteitenkalender mét een belangrijk deel vormingsactiviteiten. Neem contact met het cultureel centrum, de cultuurdienst, de sportdienst of de jeugddienst van de gemeente.

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be

Delta vzw - Netwerk van JIPS
Vijverlaan 53 • 2610 Wilrijk • 03/820.95.31 • info@jips.be
www.jips.be